

محور این موضوع بگردد.

پهنآوری مانند چین مشاهده کنند.

مراسم آیینی؛ ظرفیتی کشف نشده برای جذب گردشگر

سرزمینی بکر برای گردشگری مذهبی

آزاده باقری

خبرنگار

گردشگری در جهان به اندازه وسعتی که برایش وجود دارای انواع مختلف است. انواعی که خود باعث رونق بیشتر این صنعت در جهان شده و سالانه میلیون ها گردشگر را بر آن می دارد تا چمدان شان را ببندند و راهی مقاصد شونده که شاید تا به حال آنجا را ندیده و مشاهدات برایشان کاملاً تازگی دارد. اما یکی از قدیمی ترین و پرطرفدارترین سبک های گردشگری موجود در جهان گردشگری مذهبی (Religious tourism) است. «گردشگری مذهبی به آن نوع گردشگری اطلاق می شود که مردم به صورت انفرادی یا جمعی و به منظور زیارت، تبلیغ مذهبی یا حتی گذران اوقات فراغت به اماکن و مناطق مذهبی سفر می کنند.» این تعریف، ساده ترین تعریفی است که درباره این سبک از گردشگری در ویکی پدیا آمده و گفته شده. به گزارش سازمان جهانی گردشگری، سالانه ۳۰۰ میلیون گردشگر مذهبی در سراسر جهان وجود دارد.

که مسلمانان جهان آن را به وجود می آورند. در کنار گردشگران مذهبی مسلمانی که به قصد زیارت و انجام فرایض دینی حج به این دو شهر سفر می کنند برخی از گردشگرانی که مسلمان نیستند برای دیدن این سبک باشکوه از زیارت، بار سفر بسته و به عربستان می روند.

جذابیت مراسم مذهبی ادیان گوناگون

این موضوع تنها برای دین اسلام صدق نمی کند بلکه ادیان گوناگون دیگری هم وجود دارند که مراسم مذهبی آنها برای مردمی که با آن دین آشنایی ندارند هم جذابیت داشته و هم دیدنی است. به عنوان مثال در هندوستان دو دین از ادیان مهم جهان وجود دارند به نام های هندوئیسم و بودیسم که باعث شده دین های سبک و بودایی بعد از اسلام از جمله ادیانی باشند که بیشترین پیروان را در هندوستان به خود اختصاص داده. چنین ادیانی به دلیل آداب و رسوم و سبک های خاص مذهبی مورد توجه خیل عظیمی از گردشگران قرار می گیرد. برای همین سالانه میلیون ها نفر گردشگر مذهبی که به آن دین هم گرایش ندارند و حتی شاید از مراسم آن بی اطلاع باشند را به سمت خود سرازیر می کنند. همچنین بودیسم و کنفوسیوس مهم ترین مذاهب کشور چین هستند که معابد و مراسم های خاص آنها گردشگران بسیاری را کنجکاو می کند برای آن که یک بار هم شده چنین مراسمی را در کشور

شاید نتوان برای آغاز گردشگری مذهبی چه در جهان و چه در ایران، تاریخ دقیقی را در نظر گرفت؛ اما می توان گفت، گردشگری مذهبی جزو قدیمی ترین سبک ها و انواع گردشگری بوده که از دیرباز تا به امروز انجام می گرفته و این موضوع به قشر، طبقه و دسته خاصی نیز اختصاص پیدا نمی کرده؛ چون از زمانی که بشر بار سفر به قصد مقصدی بسته، یکی از مهم ترین دلایل سفر به مناطق مذهبی بوده است. برای همین هم بسیاری از شهرهای مذهبی جهان مانند مکه، مدینه، کربلا، اورشلیم و بنارس جزو مشهورترین، قدیمی ترین و پر رفت و آمدترین شهرهایی است که گردشگر به ویژه گردشگر مذهبی می پذیرد.

البته بهتر است بدانید که گردشگر مذهبی تنها گردشگری نیست که با هدف زیارت یا انجام اعمال مذهبی سفر کند، بلکه بسیاری از گردشگران هستند که با وجود دین متفاوت، اما دوست دارند مراسم و اعمال مذهبی سایر ادیان را در کشورهای متنوع مشاهده کنند. چون به دلیل ادیان گوناگون در جهان، هر کشوری، حتی هر شهری و دیاری در کشورهای مختلف دارای آداب و رسوم و مراسم مذهبی خاصی است و برای بسیاری که از این آداب و رسوم بی اطلاع هستند جذابیت دارد. به عنوان مثال مراسم حج که در ماه مشخصی در مکه و مدینه برگزار می شود یکی از باشکوه ترین و پرجمعیت ترین مراسم مذهبی است

ناشناخته بودن ایران در بخش گردشگری مذهبی

از جمله مهم ترین انتقاداتی که فعالان گردشگری در این زمینه بیان می کنند این است که باوجود تمام ظرفیت هایی که در کشور وجود دارد اما همچنان ایران به عنوان یک مقصد گردشگری مذهبی برای جهانیان ناشناخته و یک منطقه بکر محسوب می شود. در صورتی که ایران با توجه به پیشینه و تاریخچه ای که در ادیان گوناگون داشته و پذیرای مذاهب گوناگون بوده که با یکدیگر نیز به صورت مسالمت آمیز زندگی کرده و می کنند، می تواند در این زمینه حرف های بسیاری برای گفتن داشته و گردشگران بسیاری را مجاب کند که برای تماشای چنین ویژگی های منحصر به فردی عازم ایران شوند. اتفاقاتی که نتیجه اش ارزآوری و رونق صنعت گردشگری در کشور خواهد شد که در شرایط تحریم موضوع مهمی است. اما متأسفانه مسؤولان بدون توجه به این موضوع باعث شده اند تا گردشگری در ایران همچنان به صورت سنتی بدون هیچ پیشرفتی گام های آهسته در این عرصه پر از رقابت بردارد! البته موضوع ناشناخته بودن مناطق گردشگری در ایران به ویژه گردشگری مذهبی تنها معطوف به گردشگران خارجی نمی شود، بلکه گردشگران داخلی نیز به جز شهرهای مذهبی سنتی مانند قم، مشهد، شیراز، شهرری و... جای دیگری را نمی شناسند.

نبود حساب های اقماری در ایران

متأسفانه در ایران به دلیل نبود سیستم حساب های اقماری که به تفکیک و به صورت دقیق و آماری مشخص می کند اهداف گردشگر ورودی که به کشور می آید چیست، نمی توان آمار دقیقی درباره میزان ورود گردشگر مذهبی به دست آورد. با این حال به گفته فعالان گردشگری در سال های اخیر میزان گردشگرانی که بانیات گردشگری مذهبی وارد شده اند رو به افزایش است. به خصوص از سال گذشته که به دلیل نوسانات ارزی و این که ایران مقصدی ارزان برای گردشگران خارجی محسوب می شود بسیاری از گردشگران به ویژه از کشورهای همسایه مانند عراق و آذربایجان را بر آن داشته تا به ایران بیایند؛ به خصوص شیعیانی که به امام رضا (ع) در مشهد و حضرت معصومه (س) در قم ارادت داشته و به قصد زیارت عازم ایران می شوند. با این حال گردشگر مذهبی در ایران را نمی توان تنها به ورود گردشگر مذهبی مسلمان خلاصه کرد. از آنجا که در ایران مذاهب گوناگونی مانند مسیحی، یهودی، زرتشتی، صوفی و... وجود داشته و کلیسا، کنیسه، آتشکده، خانقاه و... نیز از قدیم الایام بوده؛ همچنین وجود مراسم های مذهبی گوناگون در ایام خاص که در هر شهر و دیاری دارای تنوع خاصی است بسیاری از گردشگران خارجی را بر آن داشته تا برای تماشای چنین مناطق و مراسم مذهبی، زیارتی و... به ایران آمده و گردشگری شان حول